

Statnett SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO
Att. Gunn Elin Frilund Bjerkan

Saksbehandler, innvalgstelefon
Eyvin Søltnæs, 5764 3135

Tillatelse til tiltak i vassdrag - dispensasjon til fjerning av kantvegetasjon - ny bro over Fortunselvi og overvannsavløp - Jamnene transformatorstasjon i Luster kommune

Statnett får tillatelse til å bygge ny bro over Fortunselvi og etablere overvannsavløp, i forbindelse med ny transformatorstasjon. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forskrift om fysiske tiltak i vassdrag, og vannressursloven § 11.

Vi viser til planen datert 26.3.2024 for bygging av ny bro og etablering av overvannsrør, som er nødvendig for kunne bygge ny Jamnene transformatorstasjon i Fortun.

Bakgrunn

Statnett har søkt Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om konsesjon for bygge Jamnene transformatorstasjon i Fortun. Tiltaket skal ytterligere avklares i detaljplan. Det er nødvendig å bygge ny bro over Fortunselvi, rett sør for dagens bro, som skal rives. Fundamentene til den eksisterende broen vil sannsynligvis bli værende. Fundamentet på ny bro skal plasseres på land, på et areal som blir oversvømt ved stor vannføring. For å sikre mot utvasking, må det plastres noe.

Arbeidet skal utføres ved lav vannføring. Det må fjernes noe kantskog, hovedsakelig på vestsiden av elven. I dette området vil ny vei svinge seg inn på broen, og det er krav til sikringssone (maks høyde for vegetasjonen) på grunn av eksisterende kraftledninger. Fjerning av kantskog her vil være permanent, men Statnett vil redusere hogsten så langt det er mulig. Det skal også bli et anleggsområde på vestsiden av elva. Disse arealene er foreløpige, og vil bli søkt om først ved innsending av detaljplan til NVE.

Plassering for permanent anlegg for overvann fra både vei og transformatorstasjon, er planlagt langs veien, og skal lede overvann i en åpen og erosjonssikret grøft ut i elva. Ved fylkesveien skal det etableres en overvannsledning fra sluk i vei (overgang bro mot fylkesvei) som ivaretar overvannet fra selve broen. Det skal også være utløp av regnvann/overvann som ledes i en stikkrenne gjennom planlagte fylling og deponi. En energidreper utenfor utløpet, skal sikre at det ikke blir for mye fart i vannet som kommer ut i elva.

Statsforvalteren skal avklare/behandle inngrepene i vassdraget etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag, og fjerningen av kantvegetasjon etter vannressursloven § 11. En tillatelse etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag gjelder bare dersom tiltaket ikke utløser konsesjonsplikt etter

vannressursloven. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har bedt oss avklare tiltakene i forkant av sin behandling, og de vil avklare tiltakene etter vannressursloven samtidig som de behandler konsesjonssøknaden/detaljplanen for transformatorstasjonen.

Rettslig grunnlag

Lakse- og innlandsfiskloven

Formålet med loven er å sikre bestander av laksefisk mv., og at deres leveområder blir forvaltet i samsvar med naturmangfoldloven.

Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag

Det er forbudt å iverksette tiltak i vassdrag som kan forskyve fangst i vassdraget, eller negativt endre produksjonen av fisk og andre vannlevende organismer, jf. § 1 i forskriften. Dersom det iverksettes tiltak som er i strid med forskriften, kan Statsforvalteren kreve oppretting av den naturlige tilstanden i vassdraget.

Naturmangfoldloven

Forvaltningsmålene i §§ 4 og 5 i naturmangfoldloven ligger til grunn for hvordan Statsforvalteren utøver myndighet. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning legges til grunn som retningslinjer når Statsforvalteren tar avgjørelser som kan få følger for naturmangfoldet.

Vannforskriften

Miljømålene i vannforskriften sier at vannforekomster, overflatevann og grunnvann skal vernes mot endring av tilstand. Vannforekomster som er kunstige eller sterkt modifiserte skal oppnå godt økologisk potensial og god kjemisk tilstand, jf. §§ 4-6. I tillegg setter § 12 i vannforskriften føringer om miljøtilpasninger ved ny aktivitet, eller nye inngrep, i en vannforekomst.

Vannressursloven § 11

Langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring, skal det opprettholdes et avgrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr. Kantvegetasjon er viktig natur med mange funksjoner, og har derfor et spesielt vern i § 11 i vannressursloven. For mer informasjon om kantvegetasjon, se vår [nettside](#) og [brosjyre](#). Statsforvalteren kan gi dispensasjon fra vernet i § 11 i vassressurslova i særlige tilfeller.

Vår vurdering

Tiltakene er nødvendige for å kunne bygge ny transformatorstasjon, og har stor samfunnsnytte. Kunnskapsgrunnlaget omfatter fangstdata og fiskeundersøkelser i vassdraget, flyfoto, artskart, naturbase og informasjon fra søker.

De nye inngrepene kommer nær eksisterende bro og avløp fra Skagen kraftstasjon. Strekingen er lakse- og sjøørretførende. Utover dette er det ikke registrert viktige artsdata eller naturtyper som kan bli berørt av tiltaket, og det er heller ikke registrert svartelista arter. Planlagt plasering kan redusere kvaliteten på leveområder for laksefisk, men det må tas hensyn til fisken ved utforming av tiltaket, ved å tilrettelegge et fiskehabitat med hulrom tilpasset ulike aldersgrupper. Se anbefalinger om mer miljøvennlig sikring i [tiltakshandboka for bedre fysisk vassmiljø](#) (som nylig er blitt oppdatert). Det er uunngåelig å fjerne noe kantvegetasjon permanent. Vi stiller krav om at uttaket blir begrenset så langt som mulig, og at det blir lagt til rette for reetablering dersom det må fjernes vegetasjon midlertidig. Etter vår vurdering er prinsippene i §§ 8-12 i naturmangfoldloven fulgt i saksbehandlingen.

Vi minner om at vannforskriften sier at en ikke kan gjennomføre tiltak som kan forringe vannforekomster, og stiller krav til miljøtilpasninger, jf. § 12 i forskriften. Vi minner òg om den generelle plikten til å unngå forurensning, jf. § 7 i forurensningsloven.

Vedtak

Med hjemmel i forskrift om fysiske tiltak i vassdrag § 2 og vannressursloven § 11, får Statnett tillatelse til å bygge ny bro over Fortunselvi og etablere overvannsavløp, og dispensasjon til å fjerne kantvegetasjon, på følgende vilkår:

1. Alt arbeid i elva og elvekanten skal utføres ved lav vannføring og så skånsomt som mulig, og inngrepene skal holdes til et minimum.
2. Det skal ikke graves i elva i mai måned, for å unngå å påvirke lakse- og sjøørretsmolt under utvandringen.
3. Inngrep i kantvegetasjonen skal begrenses til det som er helt nødvendig. Areal der vegetasjon må fjernes midlertidig skal tilbakeføres, slik at ny vegetasjon får komme tilbake.
4. All elvekant og elvebunn som blir påvirket av plastringstiltaket, skal tilrettelegges for ungfisk, etter tiltakshåndboka, og i samråd med fiskefaglig konsulent.
5. Det må ikke gjennomføres tiltak som kan hindre fisken frie gang, jf. lov om laksefisk og innlandsfisk § 35.
6. Utførende entreprenører skal være kjent med [brosjyren om kantvegetasjon](#).
7. Det skal foreligge en plan for avbøtende tiltak som skal iverksettes hvis det er fare for avrenning til vassdraget.

Vi minner om at tiltakene også må avklares etter annet lovverk, som vannressursloven og plan- og bygningsloven.

Klage

Vedtaket kan påklages innen tre uker etter at brevet er mottatt, jf. reglene i forvaltningsloven. Klagen skal sendes til Statsforvalteren i Vestland, og blir avgjort av Miljødirektoratet (inngrepet i vassdraget)/NVE (fjerning av kantvegetasjon) om Statsforvalteren ikke tar klagen til følge.

Med hilsen

Silje Sikveland Elvatun
seniorrådgiver

Eyvin Sølsnæs
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Norges vassdrags- og energidirektorat - NVE	Postboks 5091 Majorstua	0301	OSLO
Luster kommune	Postboks 77	6866	GAUPNE
Vestland fylkeskommune	Postboks 7900	5020	BERGEN
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM
Fortun elveeigarlag			
Statens Naturoppsyn v/Einar Vereide			